

Η ΕΛΛΑΔΑ ΕΠΙΜΕΝΕΙ ΣΤΑ ΤΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΙ ΤΟ «ΝΑΙ» ΕΝΩ Ο ΤΟΥΡΚΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΕΙ

Κάνει «γλυκά μάτια» ο Τζεμ

Η Σύνοδος Κορυφής του Ελσίνκι...
Ξεκίνησε ήδη από χθες, καθώς η ελληνική πλευρά δίνει την τελική της μάχη για την επίτευξη των τριών προϋποθέσεων που θα της επιτρέψουν να πει το «ναί» στην τουρκική υποψηφιότητα.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ:

Ειρήνη Δ. Καρανασοπούλου

Την ίδια στιγμή, ο Ισμαήλ Τζεμ, ένα 24ωρο μετά την αναφορά του στα κοινοτικά κείμενα που αποδέχεται η Τουρκία, αποφασίζει οριστικά ότι εννοεί τη διαδικασία του Δικαστηρίου της Χάγης για την επίλυση των διαφορών στο Αιγαίο, όπως ορίζει στην Ατζέντα 2000. Ταυτόχρονα, προειδοποιεί και τους συμπατριώτες του να μην είναι υπερβολικά αισιόδοχοι για την αποδοχή της τουρκικής υποψηφιότητας στο Ελσίνκι.

Στην Αθήνα, η Κυβερνητική Επιτροπή συνεδρίασε για τη Σύνοδο Κορυφής του Ελσίνκι και αποφάσισε ομοφώνως πως, εάν δεν υπάρξουν σαφείς δεσμεύσεις, η Ελλάδα δεν θα συναινέσει στην τουρκική υποψηφιότητα.

Τρία κείμενα

Η φινλανδική προεδρία, που έχει αναλάβει το δύσκολο έργο του συμβιβασμού των διαφορετικών απόψεων, είχε ακόμη μια διαβούλευση με την ελληνική πλευρά: ο Φινλανδός υφυπουργός Εξωτερικών Γκάσκο Μπλόμπεργκ συναντήθηκε με τον Γιώργο Παπανδρέου. Σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, ο κ. Μπλόμπεργκ παρουσίασε στον κ. Παπανδρέου τρία γραπτά κείμενα που προτείνονται από την προεδρία για τα τρία θέματα που έχει θέσει η Ελλάδα: την απρόσκοπτη ένταξη της Κύπρου, την αναγνώριση της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου της Χάγης από τις υποψήφιες χώρες και τον «οδικό χάρτη» που θα συνοδεύει την τουρκική υποψηφιότητα.

Η ελληνική πλευρά δεν έμεινε ικανοποιημένη από τις συγκεκριμένες διατυπώσεις, αλλά εκτιμά ότι υπάρχουν ακόμη περιθώρια δελτίωσης. Από σήμερα το μεσημέρι, άλλωστε, το βάρος της διαπραγμάτευσης πέφτει

στους ώμους του ίδιου του κ. Σημίτη, ο οποίος στη συνάντησή του με τον Φινλανδό υφυπουργό κ. Λιπόνεν - στις 2.30 - θα ξεκαθαρίσει για άλλη μια φορά ότι οι προϋποθέσεις που θέτει πρέπει να ικανοποιηθούν - αλλιώς «η τουρκική υποψηφιότητα δεν θα προχωρήσει». Κυβερνητικές πηγές έλεγαν ότι ο Φινλανδός υφυπουργός έχει εξουσιοδοτηθεί από τους «μεγάλους» της Ένωσης - συμμάχους των ελληνικών θέσεων και αντιπάλους - να διαπραγματευθεί σχεδόν εν λευκώ τις διατυπώσεις.

Μέχρι στιγμής, η πλειοψηφία των εταίρων φέρεται να δέχεται ότι πρέπει να υπάρξει κάποια διατύπωση για την κυπριακή ένταξη - ωστόσο, δεν έχει επέλθει συμφωνία για το περιεχόμενό της, καθώς πολλοί αντιδρούν στη ρητή αναφορά για ένταξη της νήσου ακόμη κι αν δεν έχει επιλυθεί το Κυπριακό.

Η Ατζέντα 2000

Στο δεύτερο αίτημα της ελληνικής πλευράς - την αναγνώριση του Δικαστηρίου της Χάγης από τις υποψήφιες χώρες - τα πράγματα είναι κάπως καλύτερα, μετά και τις σχετικές παρεμβάσεις του κ. Τζεμ. Ωστόσο, η Α-

θήνα επιθυμεί και έναν χρονικό προσδιορισμό, καθώς η Ατζέντα 2000 ορίζει απλώς πως η αναγνώριση του Δικαστηρίου πρέπει να γίνει πριν από την ένταξη (και η Τουρκία μπορεί να γίνει μέλος σε... είκοσι χρόνια).

Το τρίτο αίτημα της ελληνικής πλευράς - ένας δεσμευτικός «οδικός χάρτης» που θα συνοδεύει την τουρκική υποψηφιότητα - συναντά τις περισσότερες αντιδράσεις, καθώς οι περισσότεροι εταίροι δεν θέλουν ούτε να ακούουν για έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Τουρκία. Περιορίζονται έτσι επί του παρόντος σε μια γενική διατύπωση, που αναφέρεται στα κριτήρια της Κοπεγχάγης.

Ο ίδιος ο κ. Σημίτης, μετά τη συνεδρίαση της Κυβερνητικής Επιτροπής, επανέλαβε ότι «είναι αναγκαίο να υπάρχουν καθαρές θέσεις ως προς τους τρόπους και τους κανόνες της συμπεριφοράς όλων των συμμετεχόντων - των Ευρωπαίων εταίρων μας, της Ελλάδας, της Τουρκίας - ώστε να οδηγηθούμε σε λύσεις και όχι σε αδιέξοδα από τη νέα αυτή σχέση της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση».

Στη συνεδρίαση του Οργάνου, τα κυβερνητικά στελέχη ξεκαθάρισαν ότι με την έν-

νοια «καθαρές θέσεις» θα πρέπει να εννοηθούν αποφάσεις των «15» - και διατυπώσεις - που δεν θα επιδέχονται πολλαπλούς ερμηνείων.

Η συζήτηση του Προϋπολογίου και των κορυφαίων στελεχών δεν εισήλθε σε λεπτομέρειες της διαπραγμάτευσης, καθώς εκτιμήθηκε ότι ο κ. Σημίτης πρέπει να έχει ευχέρεια κινήσεων και «λατά τα χέρια». Μάλιστα, όπως έλεγαν κυβερνητικές πηγές, ορισμένοι υπουργοί - ο Γιάννος Παπαντωνίου, η Βάσω Παπανδρέου, ο Γεράσιμος Αρσένης, ο Άκης Τσοχατζόπουλος - είπαν στον κ. Σημίτη ότι του έχουν απόλυτη εμπιστοσύνη και θα τον στηρίξουν όποια κι αν είναι η έκβαση του Ελσίνκι.

Δύο κινήσεις

Στην άλλη όχθη του Αιγαίου, στην Τουρκία, ο Ισμαήλ Τζεμ με δύο κινήσεις του - μια συνέντευξη στο Ρούτερ και μια ομιλία στον σύνδεσμο Τούρκων διανομητών - έδωσε το στίγμα της πολιτικής του (και των ορίων της Άγκυρας) αναφορικά με την τουρκική υποψηφιότητα.

Στο διεθνές πρακτορείο Ο Τούρκος υφυπουργός Εξωτερικών προειδοποίησε τους «αισιόδοξους» συμπατριώτες του να είναι πιο συγκρατημένοι εν όψει του Ελσίνκι. «Υπάρχει - είπε - μια πιθανότητα η Σύνοδος του Ελσίνκι να μην αποδεχθεί την υποψηφιότητα της Τουρκίας ή η προσφορά της υποψηφιότητας να συνοδεύεται με όρους οι οποίοι δεν θα είναι αποδεκτοί από εμάς».

Στον σύνδεσμο Τούρκων διανομητών, την ΤΥCΙAD, ο Ισμαήλ Τζεμ ξεκαθάρισε τα όσα είχε πει στη «Μιλίετ» για την αποδοχή του περιεχομένου της Ατζέντας 2000 - ενός κειμένου που ορίζει ότι οι συνοριακές διαφορές πρέπει να επιλύονται ειρηνικά με τρόπους που περιλαμβάνουν το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Σημείωσε, πάντως, ότι η Τουρκία δεν μπορεί να δεχθεί «ειδικούς όρους» - και επανέλαβε την αντίθεση της Άγκυρας στην ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε.

Στο μεταξύ, μια σειρά παρόντες της Ευρώπης - από τον πρόεδρο της Κομισιόν μέχρι τον εκπρόσωπο του Παρισιού - έχουν κάνει δηλώσεις υπέρ της τουρκικής υποψηφιότητας, κρατώντας όμως κρυφά τα χαρτιά τους σε ό,τι αφορά την ικανοποίηση ή μη των ελληνικών προϋποθέσεων.

Διεύρυνση, ευρωπαϊκός στρατός και... πολλά «παζάρια»

ΕΛΣΙΝΚΙ ΔΕΝ είναι μόνον... η τουρκική υποψηφιότητα: οι «15» θα συζητήσουν - και θα... καθυλακίσουν - για μια σειρά από άλλα θέματα, από τον αριθμό των γλωσσών που χρησιμοποιούνται στα Συμβούλια Υπουργών μέχρι την εναρμόνιση της φορολογικής πολιτικής. Η αυριανή ημέρα των «15» θα ξεκινήσει με την παραδοσιακή συνάντηση με την πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Νικόλ Φοντέν και στη συνέχεια με την υιοθέτηση της «διακήρυξης για τη χιλιετία» - ένα κείμενο μάλλον γενικό που δεν «σηκώνει» διαφοροποιήσεις. Μετά, κατά τις 11.00, αρχίζουν... τα δύσκολα. Θέμα πρώτον, οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις - αριθμός επιτρόπων, πόσες ψήφους θα έχει κάθε χώρα στο Συμβούλιο, εάν (και πόσο) θα

επεκταθούν οι αποφάσεις που δεν χρειάζονται ομοφωνία. Πρόκειται για το περιεχόμενο της Διακυβερνητικής Διάσκεψης που ξεκινά τον Ιανουάριο - και το ερώτημα είναι εάν θα καλυφθούν μόνον οι «εκκρεμότητες» από το Άμστερνταμ ή θα γίνει ευρύτερη συζήτηση. Αμέσως μετά έρχεται το θέμα που καίει - η τουρκική υποψηφιότητα - στο πλαίσιο του κεφαλαίου της διεύρυνσης. Οι «15» προσανατολίζονται να μην ορίσουν ημερομηνία ένταξης για τις πρώτες έξι υποψήφιες χώρες, παραπέμποντας την απόφαση αυτή για το 2002. Για τις έξι δεύτερες χώρες, αναμένεται να αποφασισθεί η έναρξη διαπραγματεύσεων τον Μάρτιο του 2000. Αφού συζητήσουν θέματα λειτουργίας του

Συμβουλίου Υπουργών - όπως οι γλώσσες που χρησιμοποιούνται, ο αριθμός τους, ο ρόλος της Γενικής Γραμματείας - οι «15» θα γευματίσουν. Και στο... μενού βρίσκεται το θέμα που «ανατριχιάζει» την Ουάσιγκτον: η δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ταυτότητας Ασφάλειας και Άμυνας, με έναν ευρωπαϊκό στρατό 50.000-60.000 ανδρών. Πάντως, ύστερα από επιμονή της ελληνικής πλευράς, αποφασίστηκε ότι παρεμβάσεις του ευρωπαϊκού στρατού, τύπου Κοσόβου, δεν θα γίνονται χωρίς προηγούμενη απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας. Στην ατομική συνεδρίαση έχει ενταχθεί όλο το «πακέτο» των οικονομικών θεμάτων: ο συντονισμός των οικονομικών πολιτικών, περιβάλλον, απασχόληση και - εδώ είναι το... ζουμί - ενασχόληση της

φορολογικής πολιτικής. Ο Βρετανός πρωθυπουργός έχει περίπου διαμνησεί ότι... «πάνω από το πτώμα μου» - και στο ζήτημα αυτό το Ελσίνκι μπορεί να καταλήξει μια παταγώδης αποτυχία. Στο δείπνο τους, οι 15 αρχηγοί και υπουργοί Εξωτερικών έχουν συμπεριλάβει όλα τα θέματα εξωτερικής πολιτικής: Ρωσία (και Τσετσενία), Δυτικά Βαλκάνια, Σύμφωνο Σταθερότητας, Ουκρανία, η Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Άμυνας συνολικά, Μέση Ανατολή, εσωτερική κατάσταση της Σερβίας. Τι δεύτερη ημέρα της Συνόδου, το Σάββατο, οι «15» έχουν πολύ καλά τι έχουν να κάνουν - ένα άγριο παζάρι, λέξη προς λέξη, για το κείμενο των συμπερασμάτων, το οποίο δεν αναμένεται να υπερβαίνει τις 15 σελίδες...

ΤΟΥΣ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΕΣ ΤΟΥ

για τη σύνοδο του Ελσίνκι

Οι «καλοί», οι «κακοί» και οι... «θεατές»

Οι θέσεις των «14» απέναντι στις ελληνικές θέσεις για αποσύνδεση της κυπριακής ένταξης από την επίλυση του Κυπριακού, για αναγνώριση της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου της Χάγης και για έναν «οδικό χάρτη» που θα συνοδεύει την τουρκική υποψηφιότητα

ΟΙ «ΚΑΛΟΙ»

Ο Βρετανός πρωθυπουργός Τόνι Μπλερ προωθεί στο Ελσίνκι τη «φόρμουλα Κουκ», με την οποία ικανοποιείται ουσιαστικά η θέση της Αθήνας για την κυπριακή ένταξη. Ωστόσο, είναι αντίθετος με το θέμα του «οδικού χάρτη» για την Τουρκία, ενώ αντιμετωπίζει θετικά τον όρο για τη Χάγη, εφόσον δεν «θίγει» την Τουρκία. Σύμμαχος της Ελλάδας μπορεί να θεωρηθεί ο Λουξεμβούργιος πρωθυπουργός Ζαν - Κλοντ Γιούνκερ, ενώ ο Σουηδός κ. Πέρσον συμφωνεί με «κάποια διατύπωση» για το Κυπριακό και θέλει τον «οδικό χάρτη», προκειμένου να δεσμευθεί η Άγκυρα για πρόοδο στα ανθρώπινα δικαιώματα και τις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις.

Τόνι Μπλερ
(Πρωθυπουργός
της Βρετανίας)

ΟΙ «ΚΑΚΟΙ»

Ο Γάλλος πρόεδρος Ζακ Σιράκ είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο για την κρισιμότερη ελληνική προϋπόθεση – την κυπριακή ένταξη – και στην πορεία των διαπραγματεύσεων συμπάρεσε τον Γερμανό καγκελάριο Γκέρχαρντ Σρέντερ. Αρνητικοί απέναντι σε όλες τις ελληνικές θέσεις είναι η Ολλανδία και ο πρωθυπουργός της κ. Κοκ αναμένεται να δώσει μεγάλη μάχη με τον κ. Σημίτη. Με τους τρεις αυτούς «κακούς» συμπαρατάχθηκαν στην πορεία και ο κ. Ντ' Αλέμα της Ιταλίας και ο κ. Αθνάρ της Ισπανίας – οι οποίοι αρχικά συζητούσαν τις ελληνικές θέσεις.

Ζακ Σιράκ
(Πρόεδρος
της Γαλλίας)

Σύνοδος Κορυφής
στο Τάμπερε

ΟΙ «ΘΕΑΤΕΣ»

Οι υπόλοιπες χώρες, με αποκλίσεις, εμφανίζονται να υποστηρίζουν την τουρκική υποψηφιότητα και να συζητούν τους ελληνικούς όρους, χωρίς να δεσμεύονται όμως σε καμιά διατύπωση.

Ρομάνο Πρόντι
(Πρόεδρος της
Κομισιόν)

Μπιλ Κλίντον
(Πρόεδρος
των ΗΠΑ)

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ «ΑΠΩΝ»

Οι περισσότεροι Ευρωπαίοι περιμένουν την παρέμβαση του Αμερικανού προέδρου Μπιλ Κλίντον, προκειμένου να «σπρώξει» την τουρκική υποψηφιότητα.

Νότις
Παπαδόπουλος

Γκορ: Αν εκλεγώ θα προωθήσω το Κυπριακό

ΤΗΝ ΥΠΟΣΧΕΣΗ ότι εάν εκλεγεί πρόεδρος των ΗΠΑ θα ασχοληθεί με την επίλυση του Κυπριακού έδωσε ο αντιπρόεδρος και υποψήφιος για το προεδρικό αξίωμα Αλ Γκορ. Μιλώντας στην ομογενειακή εφημερίδα της Νέας Υόρκης «Πρωινή», είπε ότι εάν εκλεγεί πρόεδρος θα προωθήσει την επίλυση του κυπριακού προβλήματος και των ελληνοτουρκικών διαφορών «στη βάση της φιλίας των ΗΠΑ με την Ελλάδα και με τον τρόπο που θα οδηγήσει στην ειρηνική διευθέτηση των προβλημάτων και σε ασφάλεια». Στις δηλώσεις του, που έγιναν κατά τη διάρκεια κοινωνικής εκδήλωσης στο σπίτι ομογενειακού παράγοντα, ο κ. Γκορ ανέφερε ακόμη ότι δεν θα επιθυμούσε να μιλήσει για τις εν εξελίξει συνομιλίες στη Νέα Υόρκη, διαβεβαίωσε ωστόσο

ότι η αμερικανική πλευρά εστιάζει την προσοχή της στην επίτευξη προόδου. Την ίδια στιγμή, η αμερικανική πλευρά – η οποία θεωρεί ότι στη Σύνοδο Κορυφής του Ελσίνκι η Ελλάδα θα δώσει το «πράσινο φως» για τον χαρακτηρισμό της Τουρκίας υποψηφίας προς ένταξη χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση – κινητοποιείται ενεργότερα για το Κυπριακό.

Μάλιστα, οι απεσταλμένοι του Λευκού Οίκου και του Στέιτ Ντιπάρτμεντ για το Κυπριακό κ.κ. Μόοντζες και Γουέστον, αλλά και ο Αμερικανός πρέσβης στη Λευκωσία κ. Μπάτλερ, συναντήθηκαν χτες με τον εκπρόσωπο του γενικού γραμματέα κ. Ντε Σότο και ενημερώθηκαν για τις θέσεις που έχουν αναπτύξει οι δύο πλευρές στις βασικές πτυχές του Κυπριακού (συνταγματικό, ασφάλεια, περιουσίες και εδαφικό).

«Η Ουάσιγκτον ετοιμάζεται για την επομένη του Ελσίνκι», έλεγε διπλωματική πηγή υποστηρίζοντας ότι εφόσον τελικά υπάρξει «πράσινο φως» για την Τουρκία τότε ο κύριος στόχος της αμερικανικής πλευράς είναι να υπάρξει πραγματική πρόοδος στο Κυπριακό στον δεύτερο γύρο των συνομιλιών Κληρίδη - Ντενκτάς που θα γίνει τον Ιανουάριο. Η ίδια πηγή έλεγε ότι η αμερικανική πλευρά θα παίξει σημαντικό ρόλο στη διατύπωση ενός κειμένου που θα συνδυάζει τις απόψεις των δύο πλευρών, πάνω στο οποίο θα γίνει η μελλοντική διαπραγμάτευση για το Κυπριακό.

«Σε πυρηνικά όπλα αποβλέπει η Τουρκία»

ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ πυρηνικών όπλων αποβλέπει η Τουρκία με το πρόσημο της ανέγερσης εργοστασίου παραγωγής πυρηνικής ενέργειας στο Ακουγιού. Αυτό δήλωσε χτες στην Επιτροπή Ατομικής Τεχνολογίας της Βουλής ο καθηγητής Πυρηνικής

Φυσικής του Πανεπιστημίου της Βασιλείας κ. Π. Παυλόπουλος. «Και ο τελευταίος φοιτητής Φυσικής γνωρίζει ότι ο πυρηνικός αντιδραστήρας για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος αποτελεί προθάλαμο για την ανάπτυξη πυρηνικών όπλων», προειδοποίησε ο Έλληνας καθηγητής. Ο κ. Παυλόπουλος υπενθύμισε ότι την ίδια πρακτική έχουν ακολουθήσει και άλλες χώρες (π.χ. το Πακιστάν), ενώ επισήμανε ότι «η παραγωγή ρεύματος με πυρηνική ενέργεια κρίνεται πλέον πολύ ακριβή και μη αποδοτική».

Ο κ. Παυλόπουλος υπενθύμισε ότι την ίδια πρακτική έχουν ακολουθήσει και άλλες χώρες (π.χ. το Πακιστάν), ενώ επισήμανε ότι «η παραγωγή ρεύματος με πυρηνική ενέργεια κρίνεται πλέον πολύ ακριβή και μη αποδοτική».

ΤΑ ΝΕΑ

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

**Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ**

ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΩΙ